

საქმედისცილო გაზეთი

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო
უნივერსიტეტის გამომცემი
გამოდის 1957 წლიდან
№5 (313) მაისი, 2018 წელი

26 მაისი

100

100 წელი საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის დაამოუკიდებლობიდან ბიოგრაფიული პროექტი დასრულდა!

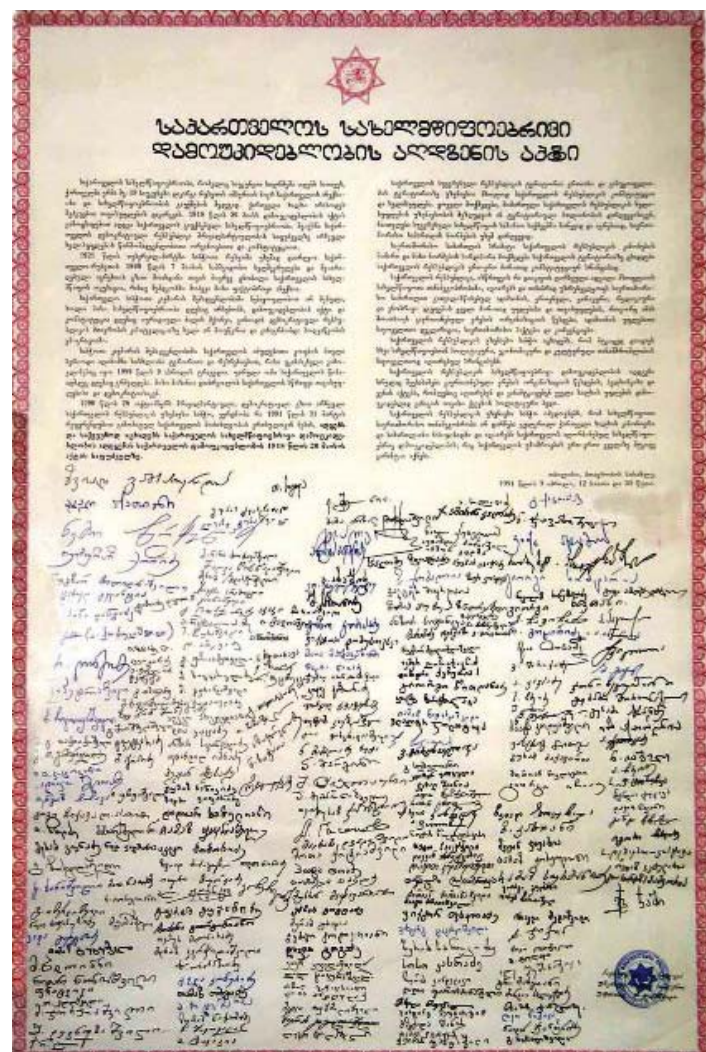
საქართველოს პირველი დემოკრატიული რესპუბლიკის დაარსებიდან 100 წელი გავიდა. ჩვენმა სამშობლომ ურთულესი 100 წელიწადი გაწვლია. ჩვენმა წინაპრებმა და შემდეგ ჩვენ გადავიტანეთ არაერთი განსაჯდელი, არაერთი ბრძოლა... დღესაც სახელმწიფოს შენების გზაზე ვდგავართ და მჯერა, რომ ჩვენთვის უმნიშვნელოვანესია ის მთავარი ღირებულებები, რომელზე დაყრდნობითარ საქართველო ძლიერი, დემოკრატიული და სამართლიანი ქვეყანა უნდა იყოს!

მიხარია და ამაყი ვარ, რომ, როგორც მაშინ, დღესაც, საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან 100 წლის შემდეგ, შესაძლებელია ამ სიტყვებით მიმართონ ჩვენს თანამემამულეებს: „თავისუფალი საქართველოს თავისუფალნი შევლონი!“

ეს დიდი გამარჯვებაა და ამ მონაპოვარს ყველა ჩვენგანი მოუფრთხილდება და დააფასებს.

კიდევ ერთხელ გილორავთ!

პროფესორი ზურაბ ვადაჭკორია,
თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო
უნივერსიტეტის რექტორი

შეხვედრა საქართველოს პრეზიდენტთან

მიმდინარე წლის 16 მაისს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში საქართველოს პრეზიდენტი გიორგი მარგველაშვილი შეხვედრა სტუდენტებს და აკადემიურ პერსონალს. შეხვედრა გაიმართა საქართველოს დამოუკიდებლობის 100 წლისთავის აღსანიშნავი პროექტის — „დამოუკიდებლობიდან თავისუფლებისკენ“ ფარგლებში.

საქართველოს პრეზიდენტს და აუდიტორიას მიესალმა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი ზურაბ ვადაჭკორია: დღეს თქვენ ხვდებით საქართველოს ახალგაზრდების საუკეთესო ნაწილს, არ მომერიდება ამის გამეორება, რადგან ისეთი მაღალი ბარიერი მისაღებ გამოცდებზე არავის აქვს საქართველოში, როგორც თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტს (წელს ეს ბარიერი კიდევ უფრო მაღალი იქნება - 70%, დიპლომირებული მედიკოსის ამერიკული პროგრამისთვის კი, ინგლისურ ენაში - 80%). ამ ახალგაზრდებმა გადალახეს ეს მაღალი ბარიერი და ერთ-ერთი საუკეთესო შედეგი აჩვენეს მთელ საქართველოში.

დღეს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი 65 ქვეყნის ახალგაზრდებისთვის არის მიმზიდველი; ჩვენი სტუდენტებიდან ყოველი მესამე უცხოელია.

საქართველოს პრეზიდენტმა, გიორგი მარგველაშვილმა სტუდენტებს მიმართა:

„მადლობა თქვენ ამ არჩევანისთვის, რომ ასეთ ახალგაზრდულ ასაკში გადადგილდით მძიმე და სერიოზული ნაბიჯი - გადაწყვიტეთ აგერჩიათ ერთ-ერთი ყველაზე ჰუმანური და ძნელი პროფესია - ექიმობა. ეს

არ არის მარტო პროფესიის არჩევანი, ეს ცხოვრების სტილის არჩევანია. დიდი მისია გეკისრებათ და უამრავ სირთულესთან მოგინდებათ გამკლავება.

მადლობა თქვენ ამ პროფესიის არჩევანისთვის. ჩვენი, ჩვენი შვილების მომავალი და ჯანმრთელობა თქვენს ხელშია.

მადლობა ბატონ რექტორს მნიშვნელოვანი მიღწევებისთვის. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებულ დეტალებს შევეხე, როცა ჯერ კიდევ განათლების მინისტრი ვიყავი. დავინახე რა მასშტაბის და მოცემულობის სამუშაო ჩატარებული თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში, როგორ ვითარდებოდა და როგორ თამაშობთ ქვეყნის განვითარებაში“...

მისასალმებელი სიტყვის შემდეგ პრეზიდენტმა გიორგი მარგველაშვილმა მიმოიხილა შეხვედრის მიზანი: 26 მაისის დღესასწაულის - საქართველოს დამოუკიდებლობის 100 წლისთავის ღირსეული შეხვედრა და აღნიშვნა. ისაუბრა პროექტის არსზე და განმარტა რა იგულისხმება პროექტის სახელწოდებაში — „დამოუკიდებლობიდან თავისუფლებისკენ“. გაიხსენა ასი წლის წინანდელი მოვლენები და შეაფასა, რომ ეს გადწყვეტილება იყო პროგრესის და გადარჩენის ორიენტირი. აღნიშნა რა დიდი მნიშვნელობის ფაქტი იყო, რომ XX საუკუნის დასაწყისში საქართველოში შეიქმნა მაღალი სტანდარტის დემოკრატიული კონსტიტუცია.

სტუდენტები აქტიურად ჩაერთვნენ პრეზიდენტთან დიალოგში, დაისვა კითხვები საქართველოს პოლიტიკურ, ეკონომიკურ

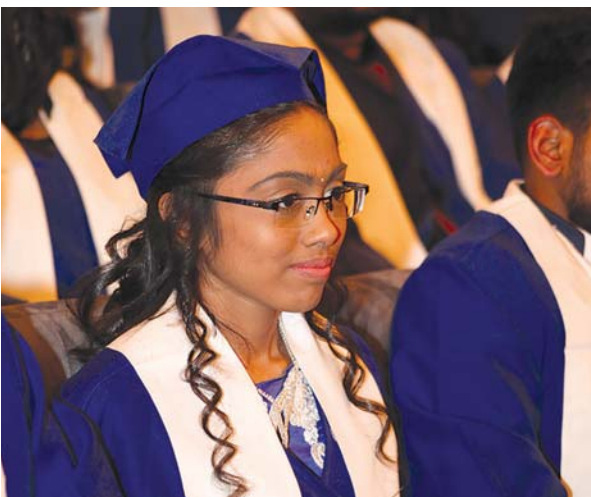

მდგომარეობასთან დაკავშირებით, სამომავლო პერსპექტივებზე. როდესაც აუდიტორიაში მსმენელმა შეკითხვა განათლების სისტემასთან დაკავშირებით დასვა, პასუხი პრეზიდენტმა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მაგალითის მოშველიებით გასცა: როგორც აღვნიშნე, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი დგას სწორ გზაზე, ვითარდება სწორად. სხვა რა არის საჭირო? „უნდა ჩაასხა მეტი სანავი“, რომ შეუფერხებლად იაროს ამ გზაზე: მეტი ფული განათლების სისტემაში!“

პრეზიდენტმა შეხვედრა დაასრულა სიტყვებით: თქვენ ხართ თავისუფალი ქვეყნის თავისუფალი მოქალაქეები - ქვეყნისა, რომელსაც გააჩნია თავისუფლების დიდი ისტორია. ასე რომ, თქვენზე უკეთ თქვენს ქვეყანას ვერავინ წარმოაჩენს. რექტორმა, პროფესორმა ზურაბ ვადაჭკორიამ, კიდევ ერთხელ აღნიშნა, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის 100 წლისთავი უდიდესი დღესასწაულია ნებისმიერი ჩვენგანისთვის, რადგან იმ მარადიულ ღირებულებას ეყრდნობა, რასაც ეროვნული იდენტურობა და თავისუფლების წყურვილი ერთობლივად ქმნის.

კურსდამთავრებულთა საზეიმო ღონისძიებაზე

მიმდინარე წლის 18 მაისს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში გაიმართა კურსდამთავრებულთა საზეიმო ღონისძიება. 247 უცხოელი კურსდამთავრებული ამალღებული განწყობით შეიკრიბა თეატრალურ დარბაზში. ღონისძიებაზე დასასწრებად საქართველოში ჩამოვიდნენ მათი ოჯახის წევრებიც. უკვე ყოფილ სტუდენტებს ეს ღირსშესა-

ნიშნავი დღე მიულოცა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა ზურაბ ვადაჭკორიამ. მან დიდი წარმატება უსურვა თითოეულ კურსდამთავრებულს და კიდევ ერთხელ აღნიშნა, რომ თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი მათი უნივერსიტეტი და მუდმივად უგულვებელმატიკივრებს მათ წინსვლასა და პროფესიულ სრულყოფას.

გულთადად მიულოცა უნივერსიტეტის დამთავრება დარბაზში შეკრებილებს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის კანცლერმა, პროფესორმა ზურაბ ორჯონიკიძემ.

კურსდამთავრებულებს მიმართა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის პროფესორმა დავით თოფურია: „მჯერა, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის დიპლომი თქვენი წარმატების საძირკველი გახდება და თქვენ იქნებით თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ელჩები საქართველოს ფარგლებს გარეთ“, — თქვა ბატონმა დავითმა.

სწავლის წარმატებით დასრულება მიულოცა აუდიტორიას თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა თინათინ ჩიქოვანმა: „მადლობა ყველას იმ დიდი შრომისთვის, რაც გასწავლეთ დღემდე; დღევანდელ დღეს ნუ დაიმახსოვრებთ, როგორც სწავლის დასრულების დღეს, ეს არის ახალი ცხოვრების დასაწყისი. თქვენ აგრძელებთ სწავლას მთელი სიცოცხლის განმავლობაში, აქ ჩაყრილი საძირკველი კი, იმედი მაქვს, მყარი და საიმედო იქნება თითოეული თქვენგანისთვის“...

კურსდამთავრებულებმა დიდი პატივისცემა და მადლიერება გამოხატეს პროფესორ-მასწავლებლების მიმართ. აუდიტორიას სიტყვით მიმართეს მაღალ რეიტინგულმა კურსდამთავრებულებმა: ლუტფი ფაზილმა, ტენიჯა რაჩელმა და შალიკა განსეშან ნავინიმ.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულებს საზეიმო ვითარებაში გადაეცათ უნივერსიტეტის დამთავრების დამადასტურებელი სიგელეები.

ღონისძიების დასასრულს კურსდამთავრებულებმა საზეიმოდ წარმოთქვეს ჰიმოკრატის ფიცი.

თამბაქოს გარეშე

ნი, რადგან მწვეელი, ვნებს საკუთარ თავსაც და გარშემომყოფების ჯანმრთელობასაც საფრთხეს უქმნის. ამის თვალსაჩინო მაგალითია ბოლოდროინდელი სტატისტიკა.

— **თქვენ თუ გინევდათ და რამდენად ხშირად, ყოფილიყავით პასიური მწვეელი?**

— ამ კანონის წყალობით ახლა ნაკლებად ვარ, მაგრამ რამდენიმე თვის წინ სასტუმროში ვისვენებდი, სადაც ძალიან ბევრი სტუმარი ეწეოდა და მეც, ფაქტობრივად, პასიური მწვეელი ვხდებოდი, სამწუხაროდ, ვერც ვერაფერს ვიტყოდი, რადგან მაშინ ამის წინააღმდეგ კანონი არ არსებობდა.

— **თქვენი აზრით, კანონმა მოკლე დროში რა შედეგი გვიჩვენა?**

— უნივერსიტეტის ეზოში ბევრ მწვეელს შენიშნავდით, ახლა უკვე აღარავინ ეწევა, არ ყოფილა სიგარეტის ნაწვევები და ჩვენც აღარ ვართ პასიური მწველების როლში.

— **თქვენი აზრით, უცხოელი სტუდენტები როგორ შეხვდნენ ამ კანონს?**

— სიმართლე გითხრათ, უცხოელი სტუდენტი უნივერსიტეტში სიგარეტით ხელში არასდროს მინახავს.

— **დიდი მადლობა, რომ დრო გამოხატეთ და შეკითხვებზე მიპასუხეთ.**

— მადლობა თქვენ, რომ მომეცით აზრის გამოხატვის საშუალება.

ანა ლაცაბიძე, ფარმაცინის ფაკულტეტის მეთორე სემესტრის სტუდენტი

თამბაქოს მოხმარება და მისგან გამოწვეული ზიანი საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემაა მსოფლიოში. საქართველოში 2018 წლის 1 მაისიდან თამბაქოს მოწევა აკრძალულია: ნებისმიერი დანიშნულების შენობა-ნაგებობაში, საზოგადოებრივ ტრანსპორტში, საგანმანათლებლო, სააღმშრომლო, სამედიცინო თუ ფარმაცევტულ დაწესებულებებში. ფიზიკური პირი ვალდებულია შეასრულოს მონევის აკრძალვის/შეზღუდვის წესები, წინააღმდეგ შემთხვევაში დაწესებული დაჯარიმდება 500 ლარით, განმეორების შემთხვევაში - 1000 ლარით.

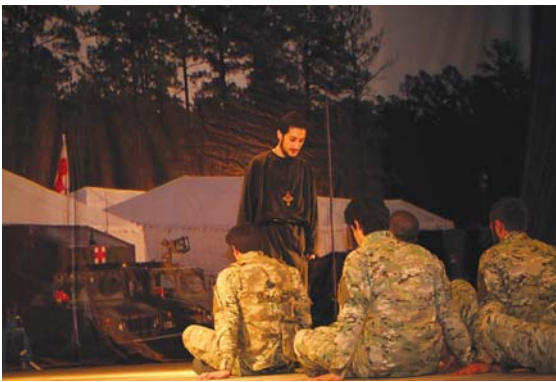
ამ სიახლესთან დაკავშირებით გავესაუბრეთ თსსუ-ის ერთ-ერთ სტუდენტს:

— **რა აზრის ხართ, თამბაქოს მოხმარების აკრძალვასთან დაკავშირებით?**

— ჩემთვის ნამდვილად მისაღებია ეს კანონი.

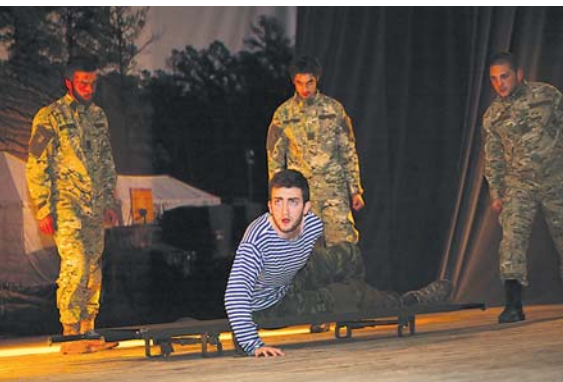
„ომობანა“ სტუდენტის თვალში

აგვისტოს ომის 10 წლისთავს მიუძღვნა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის თეატრალური ჯგუფი დასმა „ომობანა“, სპექტაკლი — „ომობანა“, რომლის პრემიერა 25 აპრილს შედგა, განმეორებითი ჩვენება კი 10 მაისს გაიმართა. სპექტაკლში მონაწილეობდნენ თსსუ-ის სტუდენტები, რეჟისორი გახლდათ ნათია გუჯაბიძე. პიესა დაფუძნებულია რეალურ ფაქტებზე და გამოყენებული იყო ბასა ჯანიკაშვილის პიესა „ომობანა“. სპექტაკლმა დიდი მოწონება დაიმსახურა. რეჟისორი სპექტაკლის ჩვენებას საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში გეგმავს. მონაწილეებისთვის დიდი პასუხისმგებლობა იყო სპექტაკლში თამაში, თითოეულ როლზე მუშაობა — ისინი ხომ საქართველოსთვის თავგანწირულ მებრძოლებს ანსახიერებდნენ, ომში დაღუპულ გმირებს, რომლებიც სისხლის ბოლო წვეთამდე იბრძოდნენ სამშობლოს დასაცავად; სტუდენტების თქმით, მათ კიდევ ერთხელ დაგვეს ომი — „არა ოკუპაციას“.

ანრი ტყაბლაძე: ეს არის შეგრძნება, როდესაც წუხილსა და სიხარულს ერთდროულად განიცდი: წუხილს იმ გმირების გამო, რომლებმაც სიცოცხლე განირგეს სამშობლოსთვის და, ამავდროულად, ბედნიერი ხარ, რომ მოგეცა საშუალება, მათი ისტორია გაგეცოცხლებინა და თუნდაც მცირედით გეგრძნო ტკივილი, რაც მათ განიცადეს. ვამაყობ, რომ ამ ყველაფრის მონაწილე ვიყავი, ვამაყობ რომ „ომობანა“ ვარ და ჩემი კოლეგები, პირველ რიგში, ჩემი მეგობრები არიან! მადლობას ვუხდის ჩვენი თეატრის რეჟისორს, ნათია გუჯაბიძეს, ყველას, ვინც გვერდით გვედგა და რჩევა-დარიგებებს გვაძლევდა. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის თეატრალური დასი, „ომობანა“ არსებობის მე-17 წელს ითვლის და მამულებლის დიდი სიყვარულით სარგებლობს. სასიხარულოა, რომ ახლახან, საქართველოს თეატრის კრიტიკოსთა კავშირის გადამწყვეტილებით, „ომობანა“ სახალხო თეატრის ნოდება მიენიჭა.

ნანიკო გავაშაი, ფარმაცინის ფაკულტეტის მეთორე სემესტრის სტუდენტი

სკორტუნი სპორტები

კალათბურთი
თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სტუდენტური თვითმმართველობის ხელმძღვანელობით (სპორტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი სოლომონ ერგემიძე) ჩატარდა ტურნირი კალათბურთში, რომელშიც მონაწილეობდა 8 გუნდი. პირველი ადგილი მოიპოვა გუნდმა — „76“, მეორე — „West“ და მესამე — „Medic Bulls“. საუკეთესო მოთამაშედ დათო ტატოშვილი დასახელდა.

ჭადრაკი
11 მაისს, თსსუ-ის სტუდენტური თვითმმართველობის ორგანიზებით, ჩატარდა ტურნირი ჭადრაკში. გამარჯვებულები გახდნენ: ლუკა ნაგერლიშვილი (I ადგილი), ბექა ოსიძე (II ადგილი), დათო თათოშვილი (III ადგილი).

სტუდენტთა სასწავლო-სამეცნიერო კონფერენცია

ment of Linear IgA Disease; Gestational Trophoblastic Disease Biochemical and Genetic Aspects of Anxiety Disorders.

გამოვლინდა STST კონფერენციაში მონაწილე ყველაზე აქტიურად ჩართული დეპარტამენტი — სამედიცინო ბიოლოგიისა და პარაზიტოლოგიის დეპარტამენტი.

დასასრულს, კონფერენცია შეაჯამა თსსუ-ის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების პრეზიდენტმა გიორგი ათათიამ:

„კონფერენციამ წელს განსაკუთრებული ინტერესი გამოიწვია მეცნიერებით დაინტერესებულ სტუდენტებში მთელი ქვეყნის მასშტაბით. ღონისძიებაში მონაწილეობას იღებდნენ როგორც ქართველი, ისე უცხოელი სტუდენტები საქართველოს სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან. მინდა სიამაყით აღვნიშნო, რომ რიგით მეცხრამეტე უნივერსიტეტთაშორის სტუდენტთა სასწავლო-სამეცნიერო კონფერენცია — Students' Teaching Scientific Talks (STST). მოხსენებები წარმოდგენილი იყო ინგლისურ, გერმანულ, ფრანგულ და რუსულ ენებზე.“

2018 წლის 20 აპრილს, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში, თსსუ-ის ივანე თარხნიშვილის სახელობის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების ორგანიზებით, გაიმართა რიგით მეცხრამეტე უნივერსიტეტთაშორის სტუდენტთა სასწავლო-სამეცნიერო კონფერენცია — Students' Teaching Scientific Talks (STST). მოხსენებები წარმოდგენილი იყო ინგლისურ, გერმანულ, ფრანგულ და რუსულ ენებზე.

კონფერენციის მიზანი იყო სტუდენტებს უახლესი სამედიცინო ინფორმაციის მიწოდების საშუალება მისცემოდათ ფართო საზოგადოებისთვის, რაც მომავალში ხელს შეუწყობს საერთაშორისო კონფერენციებზე მათ წარმატებით მონაწილეობას და პროფესიულ განვითარებას.

ღონისძიება გახსნა და აუდიტორიას მიმართა თსსუ-ის ვიცე-რექტორმა, პროფესორმა რიმა ბერიანაშვილმა. მან ისაუბრა სამეცნიერო კვლევების მნიშვნელობაზე მედიცინაში და სტუდენტებს, ახალგაზრდა მეცნიერებს, სამეცნიერო-კვლევით მუშაობაში სრული მხარდაჭერა და მზადყოფნა აღუთქვა.

წარმოდგენილი იყო 23 მოხსენება: ღონისძიების დასასრულს, მონაწილეებს გადაეცათ სერტიფიკატები. კომპეტენტური უიურის ნევრების შეფასების მიხედვით გამოვლინდა 3 გამარჯვებული, რომელთა ავტორებიც დაჯილდოვდნენ შესაბამისი სერტიფიკატებით: New Insights into the Pathogenesis and Treat-

მთელი ქვეყნის მასშტაბით. ღონისძიებაში მონაწილეობას იღებდნენ როგორც ქართველი, ისე უცხოელი სტუდენტები საქართველოს სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან. მინდა სიამაყით აღვნიშნო, რომ რიგით მეცხრამეტე უნივერსიტეტთაშორის სტუდენტთა სასწავლო-სამეცნიერო კონფერენცია მალაღობაზე ჩატარდა. კონფერენციის მნიშვნელობა წლიდან წლამდე იზრდება, განსაკუთრებით — სტუდენტებისთვის, მათი პროფესიული განვითარებისა და გამოცდილების გაზარდების თვალსაზრისით და ერთგვარი სტიმულია მომავალი სამეცნიერო მუშაობისთვის.

კონფერენციის მიმდინარეობისას წარმოშვა მრავალი საინტერესო საკითხი, გაიმართა დისკუსია წარდგენილი კვლევების ირგვლივ მოხსენებულებსა და დამსწრე საზოგადოებას შორის.

აქვე, თსსუ-ის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების სახელით მინდა დიდი მადლობა გადავუხადო თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობას კონფერენციის მომზადებაში გაწეული თანხაგომისა და დახმარებისთვის.“

გიორგი ათათია, ივანე თარხნიშვილის სახელობის სტუდენტთა სამეცნიერო საზოგადოების პრეზიდენტი

„საბედისწერო შაბაში“

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში ახლახან ჩამოყალიბებულმა კინოკლუბმა „მედისინეამ“ ორი საინტერესო პროექტი წარუდგინა შეკრებულ საზოგადოებას: ორივე ფილმი აფხაზეთის ომის თემაზე. პირველი პროექტი უკვე განხორციელდა — ფილმი „გაღმა ნაპირის“ კინორეჟინგ-განხილვა რეჟისორ გიორგი ოვაშვილთან ერთად, რომელმაც მსაჯულთა დიდი მონაწილეობა მიიღო, შემდეგი შეხვედრა — 18 მაისს შედგა. წარმოდგენილი იყო ფილმი „საბედისწერო ცამეტი“, თსსუ-ის სტუდენტები გახლდნენ ფილმის შემოქმედებითი ჯგუფის წევრები.

რი ვალი. ვფიქრობთ, აუცილებელია თსსუ-ის სტუდენტებს ახსოვდეთ, აფასებდნენ იმ გამორჩეული ადამიანების ღვაწლს, რომლებიც მძიმე წუთებში საკუთარი სიცოცხლის რისკის ფასად უშიშრად იდგნენ სხვათა სიცოცხლის დასაცავად. ფილმი ემოციური და დასამახსოვრებელი იყო მსაჯულთათვის.

დოკუმენტური ფილმი გვიამბობდა ომში მებრძოლი ექიმების, სტუდენტების ისტორიაზე, რომლებმაც პირნათლად აღასრულეს თავიანთი პროფესიული და ადამიანური ვალდებულება.

კინოკლუბი მომავალშიც საინტერესო შეხვედრებს გეგმავს, რომელიც კვლავაც თსსუ-ის ადმინისტრაციისა და სტუდენტური თვითმმართველობის მხარდაჭერით ჩატარდება და მადლობას უხდის ტელეკომპანია „პულსს“ თანამშრომლებისთვის.

ნიკო სახანაბრიძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეთორე სემესტრის სტუდენტი

გვერდი მოამზადა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მედიცინის ფაკულტეტის მე-4 სემესტრის სტუდენტმა, ნინო სახანაბრიძემ

თბილისის სახელმწიფო სახანძრო-საპირფარეო უნივერსიტეტის საკაბინო დოქტორება, პროფესორ ტომას აიჰპორნმა, გერმანულ სახანძრო-საპირფარეო ბაზაში სტაჟია გაემკვიდრა

გერმანია, კარლ-თიმის კლინიკა, კავკასიის პროექტის ინიციატორი პროფესორი ტომას აიჰპორნი ქართველ ექიმებთან ერთად: ნინო გამყარაძე, თეონა შალამბერიძე, თინა თვალავაძე, ნინო ჩხილაძე, მაია გაგუა

ნლის მანძილზე ხელმძღვანელობდა ოტორინოლარინგოლოგიის მიმართულებას. პენსიაზე გასვლის შემდეგ იგი აქტიურად დაინტერესდა საქართველოსთან თანამშრომლობით. მიზეზად გერმანიასთან ჩვენი ქვეყნის განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას და პროფესორულობას ასახელებს. გარდა ამისა, პროფესორი ალნიშობს, რომ ქართველები საოცარი მაღლიერებით იღებენ დახმარებას, რაც, თავის მხრივ, პარტნიორობის მნიშვნელოვანი ნიშანია.

პროფესორმა ტომას აიჰპორნმა გერმანიაში საექველმძღვოდ კავშირი — „ჯანმრთელობა კავკასიისთვის“ — დააფუძნა, რომელიც, ძირითადად, კავკასიიდან გერმანიაში სამკურნალოდ ჩასულ მძიმე სენით დაავადებულ ბავშვებს უწევს დახმარებას.

ასოციაცია აერთიანებს ექიმებს, ექსპერტებს, კლინიკის ხელმძღვანელებს, რომელთა უმრავლესობა სწორედ კოტბუსის კლინიკასთან არის დაკავშირებული.

გასულ წელს პროფესორი ტომას აიჰპორნი სამჯერ სტუმრობდა კ. მარდალეიშვილის ონკოლოგიურ კლინიკას თბილისში. თავდაპირველად, კოტბუსის კლინიკის ქირურგიული განყოფილების მედიკოსების თანხლებით, მოგვიანებით — პირნელის და ებერსვალდის კოლეჯების გარემოცვაში, ხოლო შემდეგ პროფესორი კოტბუსელ კოლეგასთან ერთად ეწვია თბილისს.

საქართველოში პროფესორი ტომას აიჰპორნი უმეტესად მიკროსკოპულ ოპერაციებს ატარებს და ხორხზე, ცხვირსა და ცხვირის დანამატ ღრუებზე. ქართველ პაციენტებთან ერთად, ქირურგიული მომსახურება ჩრდილოეთ ოსეთიდან, სომხეთიდან და აზერბაიჯანიდან ჩამოსულ პაციენტებსაც

ჩაუტარდა. 2017 წელს აღნიშნულ პროგრამაში, საერთო ჯამში, ხუთი გერმანელი ექიმი იღებდა მონაწილეობას, რომლებმაც ხუთი ვიზიტის ფარგლებში რვა კვირა დაჰყვეს კლინიკებში. ერთი კვირის განმავლობაში, საშუალოდ, ათი ოპერაცია ტარდებოდა. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გერმანელმა ექიმებმა გარკვეული ქირურგიული ინსტრუმენტები კოტბუსიდან სპეციალურად ამ პროგრამისთვის თავად ჩამოიტანეს. ამჟამად იგეგმება მეორადი მოხმარების ქირურგიული მიკროსკოპისა და ლაზერის თბილისში ტრანსპორტირება. ოპერაციების გარდა, გერმანელი ექიმები კვირამში, საშუალოდ, ორმოცდაათამდე სხვადასხვა სახის ამბულატორიულ პროცედურასაც ატარებდნენ, რასაც ემატებოდა სემინარები და დამსწერილი ექიმთათვის და ახალი ქირურგიული ინსტრუმენტების გამოყენებასთან დაკავშირებული პრაქტიკული კურსები. პაციენტთა რეაბილიტაციის პროცესზე აქტიური დაკვირვების მიზნით გერმანელმა ექიმებმა შემოიღეს შესაბამისი ციფრული სისტემა.

კავკასიის პროექტი დღემდე ძირითადად ორიენტირებული იყო ოტორინოლარინგოლოგიის დარგზე. უნდა აღინიშნოს, რომ 2018 წლიდან იგეგმება მისი განვრცობა სისხლძარღვთა ქირურგიის, რევმატოლოგიის და სხივური თერაპიის მიმართულებებით. აღნიშნულ პროგრამებს უხელმძღვანელებენ გამოცდილი გერმანელი პროფესორები, რომელთაც, ერთი მხრივ, შრომატევადი და უანგარო, თუმცა, მეორე მხრივ, საკმაოდ მიმზიდველი თანამშრომლობა ელთ ქართველ კოლეგებთან.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის, კოტბუსის კარლ-თიმის კლინიკისა და ორგანიზაციის — „ჯანმრთელობა კავკასიისთვის“ — თანამშრომლობის ფარგლებში, ქ. კოტბუსში, სწავლის გაგრძელებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ყოველთვიის იმყოფებიან ქართველები (დაახლოებით — 6-8 მედიკოსი).

კოტბუსის კარლ-თიმის კლინიკა აფინანსებს რეზიდენტურის კურ-

გერმანია, კარლ-თიმის კლინიკა, ლექციაზე, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის უცხოური ენების ცენტრის დირექტორი, პროფესორი ნინო აბრამაშვილი, კავკასიის პროექტის ინიციატორი პროფესორი ტომას აიჰპორნი, კარლ-თიმის კლინიკის საქართველოსთან ურთიერთობების კოორდინატორი, ვივიანე ლინდერი

გინეკოლოგს აქვს გასაგებელი. ის კოტბუსის კლინიკაში ექიმებს ოპერაციებზე ასისტირებას უწევს.

ქალბატონი ვივიანე ლინდერი (34), კოტბუსის კლინიკაში ქართველ ექიმებს უწევს კოორდინირებას, ის ალტაცებულა მათი გამბედაობით, მაღალი მოტივაციით და მზაობით, გაიარონ ურთულესი გზა.

საზოგადოება — „ჯანმრთელობა კავკასიისთვის“ — ერთი შეხედვით, პატარა ორგანიზაციაა, რომლის ნაწილს ბიუჯეტს მხოლოდ 12 000 ევრო შეადგენს, ამ ფონზე განუვლი შრომა გაცილებით მეტად ფასობს. მის წარმატებას კი განაპირობებს სამედიცინო თუ ადმინისტრაციული პერსონალის მიერ გამოვლენილი კეთილი ნება და საქმიანობა მათი უანგარო დამოკიდებულება.

რობერტ იანერცის სტატია, გამოქვეყნებული გერმანულ სამედიცინო გაზეთში 2018 წელს: (4) „Aerzteblatt.de“ <https://www.aerzteblatt.de/print/196045.htm> ბერლინიდან მარკმანს პარფუმერიის პროფესორი ტომას აიჰპორნი, თამარ კამპანიძე

სახანძრო-საპირფარეო

უცხოური დარგობრივი ენის პირველი სტუდენტური სახანძრო-საპირფარეო კონფერენსია

2018 წლის 2 მაისს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის უცხოური ენების ცენტრის ორგანიზებით, ჩატარდა უცხოური დარგობრივი ენის პირველი სტუდენტური სამედიცინო კონფერენცია. კონფერენციის მიზანი გახლდათ სტუდენტების აქტიური ჩართვა სამედიცინო საქმიანობაში და სხვადასხვა დარგობრივ ენაზე მოხსენებების წარმოდგენა მედიკოს თემატიკის მიხედვით: მედიცინის უახლესი მიდგომები, მკურნალობის ინოვაციური მეთოდები, დავადებები და სინდრომები და პროფესიული დავადებები. აღნიშნულ კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღო თსუ-ის სხვადასხვა ფაკულტეტის 40-მდე სტუდენტმა, მათ შორის იყვნენ უცხოელი სტუდენტებიც.

შიდა საუნივერსიტეტო კონფერენცია გახსნა უცხოური ენების ცენტრის ხელმძღვანელმა, პროფესორმა ნინო აბრამაშვილმა, რომელმაც მადლობა გადაუხადა სტუდენტებს კონფერენციაში მონაწილეობისთვის და ნაყოფიერი მუშაობა უსურვა. მან აღნიშნა, უცხოური ენის სრულფასოვანი ცოდნის აუცილებლობაზე თანამედროვე სამყაროში, რომელიც წარმატების საწინდარია, რადგან პროფესიული ნიჭსა და უცხოური ენების კარგად ფლობის გარეშე წარმოუდგენელია. ასეთი ტიპის კონფერენციები კი ხელს შეუწყობს სტუდენტების სამომავლო განვითარებასა და ნიჭსვლას.

სტუდენტებსა და პროფესორ-მასწავლებლებს სიტყვით მიმართა ასისტენტ-პროფესორმა მაკა ტატიშვილმა, რომელმაც იმედი გამოთქვა, რომ უცხოური დარგობრივი ენის სტუდენტური კონფერენცია ტრადიციულ სახეს მიიღებს, რადგან თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სტუდენტებისთვის აუცილებელია სამედიცინო ტერმინოლოგიის მაღალ დონეზე ფლობა. სწორედ ამისთვის არის საჭირო მსგავს კონფერენციებში სტუდენტების მონაწილეობა, აზრების გაზიარება და კომუნიკაცია.

კონფერენციის ორგანიზატორმა და უცხოური ენების ცენტრის ინგლისური ენის მასწავლებელმა, თინათინ ბუბუტიშვილმა, წარადგინა კონფერენციის პროგრამა, რომლის მიხედვით მუშაობა წარმართა ოთხ სექციად - ინგლისური, გერმანული, ფრანგული და რუსული ენების მიმართულებით.

კონფერენციაზე სტუდენტების გამოსვლა პარალელურ რეჟიმში მიმდინარეობდა. თითოეულ სექციას ჰყავდა ხელმძღვანელი და ჟიური, რომელიც აფასებდა სტუდენტებს. პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტებს საშუალება მიეცათ საკუთარი აზრის გამოთქმის, კითხვების დასმისა და დისკუსიის შესაძლებლობა.

თითოეული ენის სექციაში გამოვლინდა საუკეთესო მოხსენებები და გამარჯვებული სტუდენტები, რომლებმაც პირველი, მეორე, მესამე ადგილები მოიპოვეს:

ინგლისური ენა: (აღნიშნული სექცია დაყოფილი იყო სამ ნაწილად) ლევან ბაჯელიძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „პარანაზალური მიზოფრენია“;

გიორგი ტვილიძანი, ფიზიკური მედიცინისა და რეაბილიტაციის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „სამედიცინო ტექნოლოგიები“;

ანასტასია ოსიყმაშვილი, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „ღეროვანი უჯრედის თერაპია-ახლა და მომავალში“;

მერი ფიფია, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „დნ-ის ცვლილებების ახალი შესაძლებლობები“;

იანა დოლიძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „მომავლის მედიცინა-ბიონიკური კიდურები“;

გიორგი ფოჩხუა, მედიცინის ფაკულტეტის, მეოთხე სემესტრის სტუდენტი, „მარონი-ხუანაზე დამოკიდებულება“;

ანა ოსიყმაშვილი, მედიცინის ფაკულტეტის, მეოთხე სემესტრის სტუდენტი, „მფოთვითი ანთროპოგენების ბიოქიმიური და გენეტიკური ასპექტები“;

ციცი მაისურაძე, მედიცინის ფაკულტეტის, მეორე სემესტრის სტუდენტი, „მენი უკეთესი ტვინი“;

ნიკა ხუციშვილი, მედიცინის ფაკულტეტის, მეორე სემესტრის სტუდენტი, „ჰიპოპლას-

ტიკური მარცხენა გულის მარცხენა საკნების სინდრომი“;

ნინო ჭელიძე, მედიცინის ფაკულტეტის, მეორე სემესტრის სტუდენტი, „კორონარული არტერიის დაავადება“;

მარიამ თვაური, მედიცინის ფაკულტეტის მეექვსე სემესტრის სტუდენტი, „გულის უკმარისობის მკურნალობის ახალი მეთოდები“;

ანა ბაცანკალაშვილი, სტომატოლოგიის ფაკულტეტის მეექვსე სემესტრის სტუდენტი, „ყბების ოსტეომიელიტი“;

მარიამ მაჭარაშვილი და ლალი ესებუა, მედიცინის ფაკულტეტის მეექვსე სემესტრის სტუდენტები, „ქრონიკული ტკივილი და ძილის დარღვევები პალიატიური მკურნალობისას“;

ნატო ნიკლაური, მედიცინის ფაკულტეტის მეათე სემესტრის სტუდენტი, „ინდივიდუალური მედიცინის მიდგომები“;

ნათია ცერცვაძე, სტომატოლოგიის ფაკულტეტის მეათე სემესტრის სტუდენტი, „პლემორფული ადენომა“.

უცხოური სტუდენტები: სუქანია ფატი, მედიცინის ფაკულტეტის მეთორმეტე სემესტრის სტუდენტი, „ენდომეტრიოზი ენიგმა და ლაპაროსკოპია კივერისტიკა“;

ლაკია რანტავერა, მედიცინის ფაკულტეტის მეექვსე სემესტრის სტუდენტი, „იმუნოპროლაპია“.

გერმანული ენა:

კახა ბრეგვაძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეთორმეტე სემესტრის სტუდენტი, „ნეკრობიოზული ქსანთოგრანულომა: სიახლეები პათოგენეზსა და თერაპიაში“;

მარიამ მალიკაშვილი, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „მუსიკალური კეთილშობიანება, როგორც თერაპია“;

ქეთევან ფევაძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „ექსპერიმენტული კვლევები ცხოველებზე“.

რუსული ენა:

ირინა სელვანოვა, მედიცინის ფაკულტეტის მეათე სემესტრის სტუდენტი, „ენდომეტრიოზი. ენდომეტრიოზის დაიგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე მეთოდები“;

ხატია ცირეკიძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „სახის ტრანსპლანტაცია“;

ანა ხურციძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „ადამიანის ტვინი“;

ანგელინა გულბანი, მედიცინის ფაკულტეტის მეორე სემესტრის სტუდენტი, „Hsp70-სითბური შოკის ცილა, რომელმაც დაგვაახლოვა კიბოზე გამარჯვებასთან“.

ფრანგული ენა:

თამარ ცეცელიძე, მედიცინის ფაკულტეტის მეექვსე სემესტრის სტუდენტი, „კავასაკის სინდრომი“;

ნუცა ჭილაძე, მარიამ ახმეტელი, მედიცინის ფაკულტეტის მეექვსე სემესტრის სტუდენტები, „საკვერცხეების კეთილშობიანების სიმსივნეები“.

კონფერენციაში გამარჯვებული სტუდენტების ნაშრომები დაიბეჭდება თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის უცხოური ენების ცენტრის სტუდენტთა ყოველწლიურ სამეცნიერო კრებულში. კონფერენციის ყველა მონაწილეს გადაეცა შესაბამისი სერტიფიკატი. დასასრულს, გაიმართა საინტერესო დისკუსია და შეჯამდა სექციებში მუშაობა.

თინათინ ბუბუტიშვილი, უცხოური ენების ცენტრის ინგლისური ენის მონაწილე პედაგოგი

„ადამიანის გენომი და ჯანმრთელობა“ – პირველი საერთაშორისო კონფერენცია საქართველოში

2018 წლის 19–20 მაისს თბილისში, „ქორთი-არდ მერიტში“, ჩატარდა პირველი საერთაშორისო კონფერენცია „ადამიანის გენომი და ჯანმრთელობა“, რომელიც მიზნად ისახავდა გენეტიკის სფეროში მიმდინარე ტენდენციების და სიახლეების შესახებ მეცნიერების, ექიმების, სტუდენტების და ახალგაზრდა სპეციალისტების ინფორმირებას, თანამედროვე მოლეკულურ-გენეტიკური ტექნოლოგიების პრაქტიკაში გამოყენების გამოცდილების გაცენობა-გაზიარებას სამედიცინო და საზოგადოებრივ-მედიკალურ დარგში მოღვაწე პროფესიონალებს შორის. კონფერენციაში მონაწილეობდნენ ქართველი მედიკოსები და უცხოელი მაღალი რანგის ექსპერტები ისეთი ნამუშევარი სამედიცინო-კლინიკური ცენტრებიდან, როგორცაა: მეიოს კლინიკა (აშშ), სკრისის კვლევითი ინსტიტუტი (აშშ), სტენფორდის უნივერსიტეტი (აშშ), ლუნდის უნივერსიტეტი (შვედეთი), ლუვენიის უნივერსიტეტი (ბელგია), კარდიფის უნივერსიტეტი (დიდი ბრიტანეთი), რადბაუდის უნივერსიტეტი (ნიდერლანდები), ერევის სამედიცინო უნივერსიტეტი (სომხეთი) და სხვა. ღონისძიების ორგანიზატორები – თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მოლეკულური და სამედიცინო გენეტიკის დეპარტამენტი, სამედიცინო გენეტიკის და ეპიგენეტიკის საქართველოს საზოგადოება. კონფერენცია დაფინანსებული იყო რუსთაველის ეროვნული სამედიცინო ფონდის მიერ.

კონფერენცია გახსნა თსუ-ის სამედიცინო გენეტიკის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა, სამედიცინო გენეტიკის და ეპიგენეტიკის საქართველოს საზოგადოების პრეზიდენტმა, პროფესორმა ელენე აბზიანიძემ, რომელმაც ისაუბრა კონფერენციის ჩატარების მნიშვნელობასა და მიზანზე, მადლობა გადაუხადა მონაწილეებს, ყველა სტუმარს, რომლებმაც მიუხედავად დატვირთული სამუშაო გრაფიკისა, გამოახვედნენ კონფერენციაში მონაწილეობისთვის, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ხელმძღვანელებს, პირადად რექტორს, ბატონ ზურაბ ვადაჭკორიას, ღონისძიების ჩატარებაში განუხლები თანადამსახურების, რუსთაველის ფონდს; კონფერენციის კოორდინატორს ეკა კვარაცხელიას, რომელმაც სრულყოფილი და მსოფლიო ღონისძიების მაღალ დონეზე ჩატარება, კონფერენციის ორგანიზატორთა გუნდს: თინათინ ტყემალაშვილს და ნინო ფირცხელას და დეპარტამენტის ყველა თანამშრომელს, აგრეთვე, დაძმარე საზოგადოებას – ექიმებს, მეცნიერებს, სტუდენტებს და ღონისძიების სპონსორებს.

კონფერენციის მონაწილეებს მიესალმა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი ზურაბ ვადაჭკორი, რომელმაც აღნიშნა: „მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოში პირველად იმართება საერთაშორისო კონფერენცია, რომელიც სამედიცინო გენეტიკის აქტუალურ საკითხებს შეეხება. კონფერენციის მნიშვნელობა განსაკუთრებულია იმიტომაც, რომ მასში მსოფლიოში სახელგანთქმული ქართველი და უცხოელი მეცნიერები იღებენ მონაწილეობას... ბოლოდროინდელი მიღწევები გენეტიკაში პირდაპირ უკავშირდება მედიცინის განვითარებას, სამედიცინო დიაგნოსტიკას და მკურნალობის მეთოდების სრულყოფას, შესაბამისად, მძლავრი ჯანდაცვის სისტემის ჩამოყალიბებას. სასიხარულოა და საამაყო, რომ ამ მნიშვნელოვანი ღონისძიების ინიციატორია თსუ-ის მოლეკულური და სამედიცინო გენეტიკის დეპარტამენტი, მისი ხელმძღვანელი, პროფესორი ელენე აბზიანიძე; აქ იმყოფებიან გენეტიკოსები, ექიმები, ფარმაცევტები, ბიოლოგები და, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია, ახალგაზრდები, რომლებიც განსაზღვრავენ მეცნიერების განვითარებას მომავალში.“ თსუ-ის რექტორმა მადლობა გადაუხადა უცხოეთიდან ჩამოსულ სტუმრებს, სტუდენტებს, დოქტორანტებს, კონფერენციის ყველა მონაწილეს და წარმატებას უსურვებდა.

კონფერენციის მონაწილეებს სიტყვით მიმართეს საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოს-მდივანმა ნოდარ მითაგვარიამ, თსუ-ის მედიცინის ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა თინათინ ჩიქოვანამ, მეიოს კლინიკის (აშშ) მედიცინის დეპარტამენტის ასოცირებული პროფესორმა, თამარ ჭყონიამ, თსუ-ის პროფესორმა თემურ ლეჟავამ და სხვებმა. აღინიშნა, რომ რეკონსტრუირებული გარდაქმნილი ეპოქაში ცხოვრობდა, რომ სულ უფრო და უფრო მნიშვნელოვან ადგილს იკავებს მედიცინაში პერსონალიზებული/ზუსტი მედიცინა, რომლის განვითარებაც გენეტიკის ცოდნის გარეშე ნარკოზიდების – ნარკოტიკების, რომელიც ასე თვალსაჩინოა დღეს მედი-

ცინაში, სრულად ეფუძნება უახლეს აღმოჩენებს გენეტიკაში. მსგავსი კონფერენციები კი, გამოჩენილი და მსოფლიოში აღიარებული მეცნიერების მონაწილეობით, აზრთა გაცვლა-გამოცვლის, ცოდნის და გამოცდილების გაზიარების საუკეთესო საშუალებაა.

კონფერენცია შემდეგ თემატურ მიმართულებებს მოიცავდა: სამედიცინო გენეტიკა, ეპიგენეტიკა, სიბერის გენეტიკა, გენური თერაპია, ლეროვანი უჯრედებით თერაპია, გენომიკა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვა, ეთიკური საკითხები.

აღსანიშნავია, რომ უცხოელ ექსპერტებთან ერთად, პლენარულ და სასექციო სესიებზე, საინტერესო და მნიშვნელოვანი თემატური მოხსენებებით წარდგინდნენ მოლეკულური და სამედიცინო გენეტიკის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი პროფესორი ელენე აბზიანიძე, თანამშრომლები: ასოცირებული პროფესორები: ეკა კვარაცხელია, ნინო ფირცხელანი, თინათინ ტყემალაძე და დოქტორანტები: ქეთევან კანკავა, თამარ კვარაცხელია და ქეთევან ქართველიძე, რომლებმაც დეპარტამენტში მიმდინარე სამედიცინო და კლინიკური კვლევების შედეგებზე ისაუბრეს.

თინათინ ტყემალაძის ინიციატივით FDNA-ის წარმომადგენელმა ნიკოლ ფლიმერმა (აშშ) კონფერენციის ფარგლებში ჩატარა ვორკშოპი: ხელოვნური ინტელექტის (Face2Gene) გამოყენება იმართა დაავადების დიაგნოსტიკაში კლინიკურ პრაქტიკაში. ვორკშოპის ფარგლებში მონაწილეებს შესაძლებლობა ჰქონდათ გაცნობოდნენ და პრაქტიკულად გამოეცნობინათ Face2Gene პროგრამა, რომელიც წარმოადგენს დამხმარე საშუალებას მოხდეს დიზმორფიული ნიშნების მქონე პაციენტების დიაგნოსტიკა ფენოტიპური ინფორმაციის გამოყენებით. ვორკშოპის ყველა მონაწილემ საჩუქრად მიიღო ნიგბი „Elements of Morphology – Human Malformation Terminology“ და მონაწილეობის სერტიფიკატი.

ჩვენ გავცასუბრეთ რამდენიმე სტუმარს, რომლებმაც მთავარდებები გაეზიარეს მიმდინარე კონფერენციის შესახებ.

თამარ ჭყონია, მეიოს კლინიკის (აშშ) მედიცინის დეპარტამენტის ასოცირებული პროფესორი:

„დევეანდელი კონფერენციის მთავარი გზავნილია აჩვენოს მეცნიერებს, ექიმებს, პედაგოგებს, სტუდენტებს, თუ რა მნიშვნელოვანია

ნოთ სწორედ ამ სიახლეების, განვითარების და გარღვევების შესახებ, რაც დარგში მუდმივად ხორციელდება. ერთი მხრივ, მნიშვნელოვანია, რომ ადამიანის გენომის შესახებ აქტუალური საკითხების განხილვის შესაძლებლობა გვეძლევა და, მეორე მხრივ, ამ შეხვედრას საგანმანათლებლო მნიშვნელობა აქვს სტუდენტებისა თუ დოქტორანტებისთვის, ანუ ღირებულია, როგორც მეცნიერების, ისე საგანმანათლებლო თვალსაზრისით. მოგეხსენებათ, გენეტიკური ინსტრუმენტები და მეთოდები ბიოსამედიცინო კვლევის ნებისმიერი მიმართულების განუყოფელი ნაწილია – დღეს ეს უკვე ჩვენი ექსპერიმენტული თუ კლინიკური მუშაობის რუტინა გახდა და შეიძლება ითქვას, რომ ზოგჯერ ვერც ვაანალიზებთ, თუ რამხელა მიღწევებია დარგში – რომ გაიხსენოთ 10 წლის წინანდელი ვითარება, დავინახავთ მკაფიო და თვალსაჩინო განსხვავებას განვითარების თვალსაზრისით, რაც, ბუნებრივია, მსოფლიოში მიმდინარე ცვლილებების და მიღწევების კვლადკვალ, საქართველოშიც შესაძლებელია.

პროფესორი მერაბ კოკია, ლუნდის უნივერსიტეტის ეპილეფსიის ცენტრის დირექტორი: „მოხარული ვარ, რომ ასეთ მნიშვნელოვან კონფერენციაში ვიღებ მონაწილეობას. წარმოვადგინე მოხსენება გენური თერაპიაზე ეპილეფსიაში. სწორედ ამ მიმართულებით ვმუშაობ შედეგით. აღსანიშნავია, რომ გენური თერაპია არათუ სამომავლო პერსპექტივაა, უკვე დანერგულია სხვადასხვა დაავადების სამკურნალოდ, მაგალითად, პარკინსონის დაავადების დროს კლინიკურმა კვლევებმა კარგი შედეგები აჩვენა, ცდილობთ დავერდოთ ეპილეფსიის მკურნალობაშიც, კერძოდ იმ პაციენტებში, სადაც თანამედროვე მკურნალობის მეთოდები, სამედიცინო, უშედეგოა. აქვე აღვნიშნავ, რომ შეუძლებელია ისაუბრო ადამიანის ჯანმრთელობაზე, მედიცინის განვითარებაზე, გენეტიკის გარეშე, შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოში ეს მიმართულება ვითარდება და ასეთი ღონისძიებები ტარდება, სადაც მონაწილეობს არა მარტო ალიარებული სპეციალისტები მთელი მსოფლიოდან – უცხოელი და ქართველი მეცნიერების მსჯელობა სამედიცინო გენეტიკის საკითხებზე, ახალგაზრდების დაინტერესება, აზრთა გაცვლა-გამოცვლა, რისი მონაწილეობა დღეს ვართ, ვფიქრობ, დარგის მომავალი განვითარების საწინდარია.“

კონფერენციის მუშაობის შედეგების შეჯამებისას, თსუ-ის მოლეკულური და სამედიცინო გენეტიკის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა, სამედიცინო გენეტიკის და ეპიგენეტიკის საქართველოს საზოგადოების პრეზიდენტმა, პროფესორმა ელენე აბზიანიძემ აღნიშნა:

„თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მოლეკულური და სამედიცინო გენეტიკის დეპარტამენტი და სამედიცინო გენეტიკის და ეპიგენეტიკის საქართველოს საზოგადოება არერთი საინტერესო ღონისძიების ორგანიზატორი გახლავთ. წლები მანძილზე დაფუძნებული სტუდენტური სამედიცინო კლუბი „მეგ“-ის (მომავალი ეკუთვნის გენეტიკას) კონფერენციები ყოველთვის გამოირჩეოდა აქტუალური საკითხების განხილვით და შემოქმედებითი მიდგომით. ასევე მინდა აღვნიშნო, რომ წელს უკვე მეოთხედ ტარდება დან-ის დღისადმი მიძღვნილი ესეების კონკურსი, რომელშიც ყოველწლიურად მონაწილეობენ სტუდენტები მთელი საქართველოდან, მას მხარს უჭერს ევროპის გენეტიკის საზოგადოება. კონკურსში გამარჯვებულებისთვის საზოგადოების მიერ დაწესებული უფლადი ვიდეოებია. სწორედ ამ კონკურსში გამარჯვებული სტუდენტების დაჯილდოების ცერემონიაში დასრულდა ჩვენ მიერ ორგანიზებული პირველი საერთაშორისო კონფერენცია – „ადამიანის გენომი და ჯანმრთელობა“. მოგეხსენებათ, ადამიანის გენომის ცვლილებები თავისთავად დაკავშირებულია ბიოლოგიური პროცესთან, ადამიანის ჯანმრთელობასთან. ადამიანის გენომი გახდა პერსონალიზებული/ზუსტი მედიცინის საფუძველი. ამ და სხვა საინტერესო საკითხებს შეეხებოდა კონფერენცია, რომელიც პირველად გაიმართა საქართველოში და იგი ნამდვილად შედეგადაა. ჩვენი მიზანი გახლდათ კონტაქტების გაღრმავება უცხოეთში მოღვაწე ცნობილ მეცნიერებთან, სამედიცინო-კვლევითი და სამედიცინო საზოგადოების ინტეგრირება, მომავალი თაობის დაინტერესება მეცნიერებით, ცოდნის გაზიარება და მათი ხელშეწყობა-ნახაზისება, რაც, ვფიქრობ, შედეგითი. უცხოელ პარტნიორებთან დაიგეგმა კოლაბორაციული კვლევითი პროექტები და თსუ-ში ლექციების ნაკითხვა. სტუმრებმა განსაკუთრებული აღნიშვნა კონფერენციაში მონაწილე სტუდენტების ცოდნის მაღალი დონე, რომლებიც საინტერესო შეკითხვებითა და აქტიური მონაწილეობით გამოირჩეოდნენ. ყოველი ეს აქტიურობა უმნიშვნელოვანესია, მაგრამ ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი იმისათვის, რომ წარმატებულად გავუმკლავდეთ იმ გამოწვევებს, რომლებიც ამ მუდმივად ცვალებად დარგში არსებობს. იმედი გვაქვს, კონფერენცია ტრადიციად დამკვიდრდება და ხელს შეუწყობს სამედიცინო-კვლევითი შედეგებისა და საგანმანათლებლო აქტივობების ინტეგრაციას კლინიკურ პრაქტიკაში.“

მათი თანამშრომლობა, რომ მოლეკულური გენეტიკა, დიაგნოსტიკური ტესტირება და ა. შ. მომავლის მედიცინის განუყოფელი ნაწილია. განსაკუთრებით სასიხარულოა, რომ სახელგანთქმული მეცნიერებთან ერთად კონფერენციაში აქტიურად არიან ჩართულნი სტუდენტები, რომლებიც კიდევ უფრო მეტს შეიტყობენ მათი მოხსენებებიდან. მოგეხსენებათ, მეიოს კლინიკა, სადაც ვმოღვაწეობ, ერთ-ერთი საუკეთესო კლინიკა გახლავთ არა მხოლოდ ამერიკის შეერთებულ შტატებში, არამედ მთელ მსოფლიოში და ჩემი სტუდენტებს ხშირად ვახსენებ კლინიკის დაფუძნებლების, მძებ მეიოსის, გამოხატულებას: „წერეთ სამედიცინო პრობლემა! შესაძლოა, თავიდან გეჩვენებოდეთ, რომ ამას დიდი სარგებლობა არ მოაქვს, მაგრამ შემდეგ აღმოაჩენთ, რომ ეს არათუ ფუჭი შრომაა, არამედ ბევრს შეგქმნთ და მნიშვნელოვანი თქვენი მომავალი განვითარებისთვის.“... აქვე ვიტყვი, რომ ჩვენ ვმუშაობთ სიბერის გენეტიკის საკითხებზე, ვცდილობთ შევისწავლოთ სიბერის პროცესის განვითარების მექანიზმები და ამ მექანიზმების მანიპულირება ისე, რომ შევაჩეროთ, „დავამუხრუჭოთ“ დაბერების პროცესის თანმდევი სხვადასხვა დაავადების განვითარება, რადგან თუ აქამდე მხოლოდ სიცოცხლის გახანგრძლივება იყო მეცნიერების შესწავლის საგანი, დღეს უკვე ადამიანის სიცოცხლის ჯანსაღი და ქმედითუნარიანი პერიოდის გახანგრძლივების საკითხებზე გვიწევს მუშაობა – ექსპერიმენტულ კვლევებში კარგი შედეგები გვაქვს, ვიმედოვნებთ, კლინიკაშიც დადებითი შედეგების მონაწილე გავხდებით...“

პროფესორი ზაალ კოკია, ლუნდის უნივერსიტეტის (შვედეთი) ლეროვანი უჯრედების ცენტრის დირექტორი: „სამედიცინო გენეტიკა წარმოადგენს თანამედროვე ბიომედიცინის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებას, ეს გახლავთ ძალიან განვითარებული და სწრაფად ცვალებადი მედიცინის დარგი, ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია ამ ტიპის სამედიცინო შეკრებებზე მოვისმინ-

კვანძოვანი ერითემა (Erythema nodosum EN)

კვანძოვანი ერითემა (Erythema nodosum EN) - ნოდულარული, ერითემული წარმონაქმნები უპირატესად ქვედა კიდურების გამშლელ ზედაპირებზე. კვანძოვანი ერითემა (Erythema nodosum -EN) არის მოვავანიტი ტიპის ჰიპერსენსიტიური რეაქციის გამოვლინება. ტრიგერული ფაქტორებია მიჩნეულია: ინფექცია, მალეგინიზაცია, სხვადასხვა ანთებითი პათოლოგია, როგორცაა სარკოიდოზი, ნანღავთა ანთებითი დაავადებები. თუმცა უმრავლეს შემთხვევაში მიზეზი უცნობია. ბავშვთა ასაკში კვანძოვანი ერითემის 30-50% -ში ეტიოლოგია უცნობია (Nelson Textbook of Pediatrics). ბრიტანელი მეცნიერების მონაცემების თანახმად, დაავადების სიხშირეა 2.4 შემთხვევა 10 000 მოსახლეზე წელიწადში. დაავადების მორფოლოგიური საფუძველია სუბტალური პანიკულიტი. პაციენტი გოგონა ბ.მ., 12 წლის, შემოვიდა თსუ-ის გვიგინის სახელობის პედიატრიის აკადემიურ კლინიკაში ჩივილით: ავადაა 2 კვირა, დაავადება დაეწყო ძლიერი ართრალგიით, მიაღვით, T39-40. აღნიშნულ ჩივილებს დაერთო ძლიერი აღინამია, სისუსტე, სიარულის გაძნელება, დაავადების მე-3 დღიდან გამოიხატა კვანძოვანი, ჰიპერემიული გამოიხატა ორივე ქვემო კიდურზე სიმეტრიულად.

შემოსვლისას ბავშვს აღვნიშნებოდა ართრალგია, მიაღვით, ფეხბილური ტემპერატურა, გამოიხატა პირენიმოლი, მტკივნეული, ქვემო კიდურების პერიარტიკულარული რბილი ქსოვილები — შემუშებული; მოძრაობის სრული შეზღუდვა ტკივილის გამო. გამოხატული ჰეპატოსპლენომეგალია. კლინიკური მონაცემები მეტყველებდა კვანძოვანი ერითემის სასარგებლოდ. პროტოკოლის მიხედვით (uptodate 2017) დიფერენციალური დიაგნოზი გატარდა შემდეგ დაავადებებს შორის: რემატოიდი ცხელი გულის დაზიანებით, კვანძოვანი პერიარტიკულიტი, სპეციფიკური პროცესი. ჩატარდა კომპლექსური კვლევები: გულ-მკერდის რენტგენოგრაფია, მუცლის ღრუს ორგანოების ულტრაბერითი კვლევა (სპლენომეგალია), კარდიოქოქია (პათოლოგიური ცვლილებების გარეშე). პერიფერიულ სისხლში ანთების მაღალი მარკერები. გამოირიცხა ტუბერკულოზური ინფექცია.

ANA- neg, VCA IgM 2+; Heterophile ab IgM 1+; VCA IgG 1+; EBNA IgG 1+, რაც მეტყველებს Infectious mononucleosis EBV associated არსებობაზე. ამ კონკრეტულ შემთხვევაში შესაძლებელია მივიჩნიოთ დაავადების ეტიოლოგიურ ფაქტორად.

დაავადების მიმდინარეობა იყო მიმეგ; გახანგრძლივდა ჰექტიური ტემპერატურა, ზოგადი ინტოქსიკაცია. მკურნალობა დაიწყო ინტრავენური კორტიკოსტეროიდით, მესამე თაობის ცეფალოსპორინითა და სიმპტომური საშუალებებით. მკურნალობის ფონზე მდგომარეობა გაუმჯობესდა- ართრალგია, მიაღვით, აღინამია მოიხსნა. დინამიკაში - აქტიური, ავტორილური, მოძრაობა შეუზღუდავი, კანი — ახალი ელემენტები არ ვლინდება, ერითემული კვანძები ალავების ფაზაში.

კვანძოვანი ერითემა, წარმოადგენს გამოწვევას პედატრისთვის ეტიოლოგიური ფაქტორების, ასოცირებული დაავადებების გათვალისწინებით. აღნიშნული კლინიკური შემთხვევა არის იმეიანი ფორმა კვანძოვანი ერითემისა, რომელიც დაკავშირებული იყო EBV -თან.

პროფესორი მანანა ჭყონია, თინათინ კუტაშია, ეკა ნახუცრიშვილი, თსუ-ის ზ. ჭყონიას სახელობის პედატრიის აკადემიური კლინიკა

პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის საიუბილეო საღამო

დიდი შრომის ფასად ამქვეყნად შეიძლება ყველაფერს მიიღო: გქონდეს წარმატებული კარიერა, მეცნიერული მიღწევები, იყო შეუცვლელი პედაგოგი... მაგრამ ვერანაირი ძალისხმევა ვერ უზრუნველყოფს იმ შინაგან კულტურასა და არისტოკრატიზმს, რის ჩამოყალიბებასაც ქვეყნის მთელი თაობები სჭირდება — დახვეწილი, ინტექტუალური, ზნეობრივად სრულყოფილი თაობები... ჯონ გოლდსთონის ფრაზა: კულტურა ეს არის ოთხი თაობა ერთ ოჯახში, თავისდაუნებურად დასტურდება ცხოვრებისეული მაგალითებით. ეს ის მაგალითებია, რომელიც ხშირად გვიღამაზებს ყოველდღიურ ცხოვრებას, სამაგალითოდ და საამბობლად გვაქვს შეიღობისთვის, შვილიშვილებისთვის. და ერთი ასეთი მაგალითია პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის ცხოვრება...

ტორო და 22 საკანდიდატო დისერტაცია“...

აუდიტორიას მიმართა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის გერიატრიის დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა, პროფესორმა, გაიანე სიმონიამ. მან გაიხსენა ის დღე, როცა პირველად ნახა პროფესორი ნუგზარ ტატიშვილი. რა დღი იყო მისი გაოცება, როცა აღმოაჩინა, რომ საბჭოთა საზღვარს არსებობდა პროფესორი, რომელიც თავისუფლებას ყველაზე მაღლა აყენებდა და თავისი ცხოვრების ნესით ნამდვილად თავისუფალი პიროვნება გახლდათ: მოკლებული იყო ქედმაღლობას და ამავდროულად იყო უადრესად შრომისმოყვარე, საოცრად კეთილგანწყობილი თანამშრომლების და სტუდენტების მიმართ, ფლობდა ნ უცხოურ ენას და ნ წლის ასაკში დაიწყო ახალი ენის შესწავლა, შესანიშნავად თამაშობდა ჩოგბურთს, ხატავდა, პროფესიულ დონეზე ასრულებდა საფორტეპიანო ნაწარმოებს, არ იყო საკუთარი მიღწევებისა და მდგომარეობის „ტყვე“ - პირიქით, მისი უკიდვრად თავისუფლება და მაღალი ღირსება ნამდვილი მაგალითი იყო ყველასთვის - მაგალითი გაიშვითათვის ზნეობრიობისა და სულიერი სიმამლისა.

პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის შესახებ ისაუბრეს პროფესორებმა: რამაზ ხეცურიანმა, ბესარიონ კილასონიამ, გურამ ბექაიამ, ელვუჯა ადამიამ.

თბილისის ბავშვთა ინფექციური საავადმყოფოს დირექტორმა, ბატონმა ჯონი ჯანაშიამ, აღნიშნა, რომ მხოლოდ პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის მაგალითზე მიხვდა რას ნიშნავდა სიტყვათმეთანხმება — დახვეწილი არისტოკრატი...

საღამოზე ბევრი თბილი სიტყვა ითქვა პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის ოჯახზე, მის მეუღლეზე — ქეთევან ანჯაფარაძეზე, მათ უსაზღვრო სიყვარულზე. აუდიტორიის წინაშე გამოვიდა პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის ქალიშვილი მკა ტატიშვილი, რომელმაც მადლიერებით ისაუბრა თავის წინაპრებსა და მამაზე - საამაყო და სანიშნო პიროვნებაზე...

საღამოს ერთგვარი შემაჯამებელი სიტყვა წარმოთქვა ქალბატონმა ქეთევან ანჯაფარაძემ, რომელმაც მადლობა გადაუხადა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტს, რექტორს, პროფესორ ზურაბ ვადაჭკორიას, კანცლერს, პროფესორ ზურაბ ორჯონიკიძეს, ყველა გამომსვლელს და ერთი არაორდინალური წინადადებითაც მიმართა მსმენელებს: მადლობა მინდა გადავცე ჩემს მეუღლეს — ნუგზარ ტატიშვილს, მადლობა ყველაფრისთვის!

საღამო დასრულდა ტელეკომპანია „პულსის“ მიერ გადაღებული, რეჟისორ თინათინ დაბრუნდაშვილის ემოციური და გემოვნებიანი ფილმის ჩვენებით, რომელიც პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის ცხოვრებას ეხება. ამ ფილმში შესულ ისტორიულ კადრებს შეუწახვავა ჩვენი საზოგადოების თვალსაჩინო წარმომადგენლების შეფასებები, მათი გულწრფელი აღტაცება და პატივისცემა ნუგზარ ტატიშვილის პიროვნებისადმი, მისი ოჯახისადმი. ლეგენდად ქვეყნული სიყვარულისადმი. ფილმმა კიდევ ერთხელ წაიყვანა მასურებლები იქ, სადაც მაღალინტელექტუალური და ეროვნული ერთობლივად ქმნიდა სრულყოფილ სახეს ქართული ოჯახისას. აქ ნუგზარ ტატიშვილი ფორტეპიანოზე უზადოდ ასრულებდა ბახსა და მოცარტს და ამავე დროს აკორდონზე შეიძლო დაეკრა ქალაქური მელოდები. მან იცოდა ნამდვილი ფერწერის ფასი, ეტროფა ფიროსმანის შემოქმედებასა და ამავდროულად თავადაც ხატავდა დაუზღვრად სცენებს ძველი ქალაქის ცხოვრებიდან. მისი ერუდიცია და უბრალოება ხიდად და პლაცდარმად უხვდებოდა სტუდენტებს მომავალ კარიერაში.

ნუგზარ ტატიშვილმა დაანახა ყველას, როგორ შეიძლება ცხოვრება დღესასწაულად ქცეულიყო... და კიდევ... მისი შეხვედრა მძიმე სნეულებასთან და შემდეგ გარდაცვალებასთან კიდევ ერთი სიმძლე იყო — ადამიანურიცა და პროფესიონალურიც. თავისი სიცოცხლის ბოლო თვეები პროფესორმა ნუგზარ ტატიშვილმა ისე შემოსა სიყვარულითა და ვაჟკაცობით, როგორც ნამდვილ რაინდს ეკადრებოდა...

ლელა მუჰამინი

პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის განუზომელ ღვაწლსა და პიროვნულ ღირსებებზე, იმ განსაკუთრებულ თვისებებზე, რომლითაც ბატონი ნუგზარ იყვანსაგან გამოჩენულ, პროგრესულად მოაზროვნე პიროვნებად დარჩა თანამედროვეთა მესხიერებაში: „ის იყო ევროპეიზმის განსახიერება. მისი სისულთავე, გულწრფელობა, დახვეწილობა უაღრესად გამორჩეულად საბჭოთა ეპოქაში, ბატონი ნუგზარ თავისი ზნეობით იყო არისტოკრატიული ინტელიგენციის წარმომადგენელი. მონაფეებს უსაზღვროდ უყვარდათ. მეც მისი მონაფე ვარ და ძალიან ვამაყობ ამით“ — აღნიშნა პროფესორმა რამაზ ბერიანიშვილმა.

პროფესორ ნუგზარ ტატიშვილის ცხოვრებაზე ისაუბრა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის შინაგან დაავადებათა დეპარტამენტის ასოცირებულმა პროფესორმა ნუგზარ ნარსიაძემ: „დიდი ნუგზარ ტატიშვილის ნელოლი საქართველოში მედიცინის ისეთი დარგების განვითარებაში, როგორებიცაა: კლინიკური იმუნოლოგია (ათეროსკლეროზის განვითარების იმუნური მექანიზმები), კარდიოლოგია (გულის იმემური დაავადების და გულის ქრონიკული უკმარისობის პათოგენეზის მოლეკულური მექანიზმები). მან საქართველოში პირველად გამოიყენა და დანერგა გულის ღრუების და ფილტვის არტერიის კათეტერიზაციის მეთოდები გულის უკმარისობის დიაგნოსტიკისა და რაციონალური თერაპიის წარმართვისთვის. აკადემიკოსი ნუგზარ ტატიშვილი იყო 200 სამეცნიერო შრომის (მათ შორის — 8 მონოგრაფიის და 2 სახელმძღვანელოს) ავტორი. სახელმძღვანელო „შინაგანი სნეულებები“, რომლის შექმნისთვის იგი დაჯილდოებული იყო წმინდა ილარიონ ქართველის პრემიით, სამაგიდო წიგნად იქცა სტუდენტების, რეზიდენტებისა და ექიმებისთვის. მისი ხელმძღვანელობით დაცულია 6 სადოქ-

იხნობა და გახსოვდა

გიორგი დანელია - გამოჩენილი ქართველი მედიკოსი, სამედიცინო-ბიოლოგიური აკადემიის ნამდვილი წევრი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, ღირსების ორდენის კავალერი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი - იმ მეცნიერთა წარმომადგენელია, ვინც არა მარტო საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც სამედიცინო მეცნიერებასა და პრაქტიკაში წარუშლელი კვალი დატოვა. ამ არაორდინარულ, მრავალმხრივი ნიჭით დაჯილდოებულ ადამიანზე მოგონებები ცხოვრებისადმი, ადამიანებისადმი, ხელოვნებისადმი, წიგნებისადმი, მუსიკისადმი მისი დამოკიდებულებით გვიჩვენებს დავიწყობა - რაც მისი საინტერესო ბიოგრაფიას შეადგენს. თომას ედისონის სთხოვეს უპასუხა კითხვაზე: — რით ინტერესდებით? მან მოკლედ უპასუხა: — ყველაფრით. არიან ადამიანები, რომელთაც ყველაფერი აინტერესებთ. მრავალმხრივი და უწყვეტი ინტერესი ყველაფრისადმი, განისაზღვრება, უპირველეს ყოვლისა, სიცოცხლისადმი სიყვარულით. მისი მეგობრებისა და ახლობლების მოგონებების მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, სწორედ ხასიათის ეს თვისება იყო მასში მთავარი.

მან პროფესორი არჩევაც ცხოვრებას მიუძღვნა, ცხოვრების უსაზღვრო სიყვარულს. სიკვდილის მიზეზების გაგება, მათი მრავალნაზნაგოვანი და სიღრმისეული კვლევა პათოლოგანატომისთვის სწორედ რომ სიცოცხლისთვის ბრძოლის უერთდებოდა. ყოველი ადამიანის ბიოგრაფიის სათავეები ოჯახიდან იწყება. ბავშვობის გარემომცველ სამყაროში, იმ ოჯახურ ჩვევებსა და ტრადიციებში, ქცევათა ნესებში, რომლებსაც საფუძველი ადრეულ ასაკში ყვრება. გიორგის ოჯახში ბიჭიკოს ეძახდნენ და ეს სახელი მას მრავალი წლის მანძილზე ახლობლებსა და მეგობრებში შემორჩა, იგი გამოჩენილი მეცნიერის, XX საუკუნის ქართული ფილოსოფიის ერთ-ერთი ფუძემდებლის, ფილოსოფიისა და ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის, საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრის, სერგი დანელიას შვილი იყო.

მუშაობა, მიზანსწრაფვა, ნესიერისადმი სიყვარული, ჯანსაღი აზრი - ფილოსოფოს სერგი დანელიასთვის ეს ცნებები ცხოვრებაში მნიშვნელოვანი იყო. მაგრამ მთავარ ადამიანურ თვისებად ნესიერებას მიიჩნევდა.

დანელიას ოჯახში იმ საშინელ წლებშიც კი, როდესაც კარებზე გაუთვალისწინებელი კაკუნის შეიძლება ცხოვრებიდან ნასვლის მომანავეებელი ყოფილიყო, ბავშვებთან ყოველდღე ამაზე საუბარი არ შეიძინდათ, რადგანაც შვილებს აზროვნების სრული თავისუფლებით ზრდიდნენ, რომელთაც უნდა აღეკვეთა რეალობა, მაგრამ არ უნდა დაეკარგათ მათში ბუნებრივად ჩადებული საკუთარი ღირსების გრძობა.

მის ჩანაწერებში ვკითხულობთ: „ბავშვობიდან დამამახსოვრებელია გოთეს სიტყვა: „მხოლოდ ის არის სიცოცხლისა და თავისუფლების ღირსი, ვინც ყოველდღე მისი ბრძოლაში მის მოსაპოვებლად“ ამ სიტყვების შემართებითი ძალა ყოველთვის თან მდევდა და მეხმარებოდა ცხოვრებაშიც და შემოქმედებებშიც; არანაირი სინელივები დროს ფარ-ხმალს არ ვყრიდი, ვიბრძოდი გამარჯვებამდე“!

იმ ცოდნის გარდა, რასაც გიორგი თავის მძასთან, ალექსანდრესთან (მომავალში - მედიკოსი) ერთად ოჯახსა და სკოლაში იძენდა, მას ჰქონდა მრავალმხრივი ნიჭი, რაც ნებისმიერი პროფესიის არჩევის საშუალებას აძლევდა; უპირველესად - მუსიკა-ღრუბო. გიორგი, შესანიშნავად უკრავდა ვიოლინოსა და ფორტეპიანოზე. წლების შემდეგ მის საყვარელ ინსტრუმენტად გიტარა იქცა. ბავშვობიდან შესანიშნავად ხატავდა. სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა სამხატვრო აკადემიაში გააგრძელა, თითქოს პროფესია არჩეული ჰქონდა, მაგრამ უფროსი ძმის საინტერესო მონათხრობმა, გიორგის გადაანწყვეტინა უფროსი ძმის გზით ნასულიყო და მედიცინა აირჩია.

1946 წელს გიორგი დანელიამ თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტი დაამთავრა.

სწავლობდა ძალიან კარგად. ასპირანტურის დასრულების შემდეგ არჩევიან პათოლოგიურ ანატომიაზე შეაჩერა, რაშიც გადაამწყვეტი როლი ითამაშა უდიდესი მეცნიერის, ვლადიმერ ჟღენტის, ავტორიტეტმა.

ის, რომ პათოლოგიური ანატომია ერთ-ერთი ძირითადი სამედიცინო დისციპლინაა, დანელიამ ჯერ კიდევ სტუდენტობის დროს იცოდა, ხოლო ამ განსაკუთრებული დისციპლინის ფილოსოფიური არსი შეიცნო ჯერ საკანდიდატო, შემდეგ კი სადოქტორო დისერტაციებზე მუშაობისას. გზა ამ ორი სამეცნიერო მწვერვალისკენ გადიოდა ნაყოფიერ და თავგადასავლურ შრომაზე. მისმა დისერტაციებმა, სპეციალისტების აზრით, პერინატალურ მორფოლოგიაში ახალი ეტაპი შექმნა.

პირველმა შეადგინა სხვადასხვა პერინატალური პათოლოგიის შესაბამისი პათოლოგენური სქემები, მის მიერ ჩატარებული მორფოლოგიური კვლევების მონაცემები დაედო საფუძვლად ქალთა პათოლოგიის, დიაგნოსტიკის, მკურნალობის მეთოდის დასაბუთებას. ამ საუბრითა ციკლისთვის გ. დანელიას (მეცნიერთა ჯგუფთან ერთად) სახელმწიფო პრემია მიენიჭა.

მარცხნიდან მარჯვნივ: პროფესორი უჩა გაბუნია, აკადემიკოსი თამარ დეკანოსიძე, პროფესორი გიორგი დანელია, პროფესორი გულნარა გერსამია, პროფესორი რევაზ კაპანაძე და პროფესორი თეიმურაზ ჯორბენაძე.

გიორგი დანელია პათოლოგანატომიური სამსახურის პრაქტიკისა და თეორიის დანერგვის ერთ-ერთი პიონერია. მან პირველად ყოფილა საბჭოთა კავშირში შეიმუშავა და დანერგა ნაყოფისა და ახალშობილის პათოლოგანატომიური გამოკვლევის პროტოკოლი. გიორგი დანელიას სამეცნიერო ინტერესების სფერო მოიცავდა თითქმის მთელ პათოლოგიურ ანატომიას. იგი ავტორია 300-ზე მეტი სამეცნიერო შრომისა, რომლებიც ცნობილია, როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ. მისი ხელმძღვანელობით ჩატარებული კლინიკურ-ანატომიური კონფერენციები კლინიკისტებისთვის პროფესიული სრულყოფის ნამდვილი სკოლა იყო. გიორგი დანელიამ, მეცნიერების დამსახურებულმა მოღვაწემ, ღირსების ორდენის კავალერმა, აღზარდა მედიცინის მეცნიერებათა 8 დოქტორი და 34 კანდიდატი. მის მადლიერ მონაფეებს შორის არიან არა მარტო პათოლოგანატომები, არამედ ჰისტოლოგები და ციტოლოგები.

„ბატონმა გიორგიმ ჯერ კიდევ პერინატოლოგიის გარიჟრაჟზე დარბაისლური ქართული ჩამოაყალიბა ადამიანის ნაყოფისა და ახალშობილის პათოლოგიური მეთოდოლოგიის ტერმინოლოგია“- ეს სიტყვები ეკუთვნის აკადემიკოს პალაიკო კინტრაიას.

2003 წელს გიორგი დანელიას 80 წლის იუბილესთან დაკავშირებით, საქართველოს ჯანდაცვის მინისტრმა ამირან გამყრელიძემ, აღნიშნა: „თქვენ სამართლიანად და იმკვიდრეთ პერინატალური პათოლოგიის ფუძემდებლის საპატიო სახელი არა მარტო საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთაც“.

გიორგი დანელია 90 წლის იუბილემდე 3 თვით ადრე გარდაიცვალა. კოლეგებმა, მონაფეებმა, ახლობლებმა მისი ხსოვნისადმი მიძღვნილი კრებული მოამზადეს, მეცნიერის 85 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი სტატია, დასათაურებელია მოკლედ და ტყევადა: „სუპერპროფესიონალი“.

მრავალმხრივი ნიჭიერებისა და ინტერესების მქონე გიორგი დანელიაზე მისი ახლობელი ადამიანების მოგონებებითაც თვალსაჩინოა, თუ როგორ დაუღალავად, მაგრამ გასაოცარი და ქვეყნისთვის არტისტიული სიმსუბუქით იყრობდა იგი სიმაღლეს პროფესიასში.

დასასრული გვ 8-ზე

მოგზაურ პაუზა გუნდის და მოგონათა ანსამბლ „დეკას“ კონცერტი

ახალი თაობის წარმატება

რეზული ანსამბლებიდან, როგორებიცაა: „ერისიონი“, „თბილისი“, „ქართული ხმები“, „ალილო“... 1996 წლიდან ანსამბლში მოდის ახალი თაობა, რომელსაც 2000 წლიდან მსმენელი ანსამბლ „ფეხვების“, ხოლო მოგვიანებით ანსამბლ „შვიდკაცას“ სახელით გაიცნობს. მაშინ სწორედ აღნიშნულ ანსამბლებში მღეროდნენ ცენტრთან არსებული ამაჟამინდელი ვაჟთა მომღერალ გუნდის და გოგონათა ანსამბლ „დეკას“ ლობჯანიძეები.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში შემოქმედებული ცხოვრება მრავალფეროვანი ღონისძიებებით დატვირთულია. ამჯერად თსუ-ის თეატრალურ დარბაზში სპორტისა და ხელოვნების ცენტრთან არსებული მომღერალ ვაჟთა გუნდის და გოგონათა ანსამბლ „დეკას“ კონცერტი გაიმართა. კონცერტის დაწყებამდე ცენტრის დირექტორის მოადგილემ, ბადურ მაჭავარიანმა, საზოგადოებას შეახსენა სახალხო ანსამბლის ისტორია, რომელიც არსებობს 34 წელს ითვის და მასში, 80-იანი წლებიდან მოყოლებული, მღეროდნენ ცნობილი შემსრულებლები ისეთი ადია-

ბი - დავით და დათუნა რატიანი. გავსაუბრეთ გოგონათა ანსამბლ „დეკას“ ლობჯანიძეებს, რომელმაც მადლიერებით ისაუბრა უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობაზე იმ მხარდაჭერისთვის, რასაც ანსამბლის თითოეული წევრი გრძობს და აღნიშნა: „ანსამბლის ძველი თაობა სრულად ჩანაცვლა ახალმა და დღეს სწორედ ისინი წარდგებიან მსმენელის წინაშე. ცვლილება განიცადა რეპერტუარშიც, ხალხურ სიმღერებთან ერთად შესრულებდა იოსებ კეჭავაძის და შალვა ილიურიძის სიმღერები და, რაც მნიშვნელოვანი და სასიხარულოა, სცენაზე მდგომი 26 ახალგაზრდიდან 21 სამედიცინო უნივერსიტეტის სტუდენტი გახლავთ, რომლებიც, ვფიქრობთ, გაამართლებენ იმედებს და მსმენელის მოწონებას დაიმსახურებენ...“

სცენაზე ერთმანეთს ენაცვლებოდა მომღერალ ვაჟთა გუნდის და გოგონათა ანსამბლ „დეკას“ მიერ შესრულებული სულშიჩამწვდომი ქართული ჰანგები, ხანგრძლივი ტამბი და ოვაციები კი მსმენელი აღფთოვანებას ადასტურებდა.

ნატო ბოლქვაძე

იხნობდეთ და გახსოვდეთ

დასაწყისი გვ 7-დან

და საყვარელ ლექსებს, იცოდა კი ისინი უთვალავი რაოდენობის და თხზავდა თვითონაც - იგი იყო პოეტი; როდესაც ხატავდა, მართლაც პროფესიონალურად - იგი იყო მხატვარი, ამასთანავე, გიორგი დანელია ფლობდა რამდენიმე ევროპულ ენას.

„ბატონი გიორგი იყო ახალი იდეების გენერატორი. თავისი ნოვატორული და ორიგინალური მიდგომებით პრობლემის შესწავლისას ყოველთვის ჩანდა მისი აშკარა უპირატესობა მრავალ გამოჩენილ მეცნიერთან შედარებით“ - ასე დაახასიათა თავისი ხელმძღვანელი მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორმა მარინა ფაილოძემ.

გიორგი დანელიამ ხანგრძლივი ცხოვრება გაიარა. სიცოცხლის ბოლომდე - თითქმის 64 წელი ხელმძღვანელობდა პათოლოგიური განყოფილებას აკად. კ. ჩაჩავას პერინატალური მედიცინის და მეანობა-გინეკოლოგიის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში; გიორგი დანელიას სამეცნიერო აქტივობის ვექტორი

ყოველთვის გადიოდა მის *Alma Mater*-ზე; იგი ბრძანდებოდა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სადისერტაციო საბჭოს წევრი, შეუვალად ავტორიტეტის მქონე, ობიექტური და, ამავე დროს, კეთილმოსურნე ოპონენტი და ექსპერტი.

გიორგი დანელიამ დატოვა არა მარტო სამეცნიერო შრომები, მრავალი ნახატი, ლექსები, არამედ ჩანაწერები უამრავ ნაკითხულ წიგნზე უაღრესად საინტერესო ნაზრევითურთ, რომელიც კითხვისას უჩნდებოდა, ასევე მრავალი სხარტი და ბრძნული გამონათქვამი თავისი პროფესიის შესახებ:

„პათოლოგიური ანატომია - ეს ასეთიანია არგუსია, რომელიც აფიქსირებს პათოლოგიის ხასიათს და ავლენს ექიმის შეცდომას“.

„პათომორფოლოგია - ეს არის წმინდა ჭეშმარიტებასთან სოლიდარობა კლინიკის ინტერესებში კოლეგიალობის მაღალ პრინციპებზე (წინასწარ შექმნილი აზრის, შემრიგებლობისა და კონფორმაციის გარეშე), იმის შეგნებით, რომ სიმართლეს უნდა შეხედოთ თვალში და ექიმის შეც-

დომები, თუნდაც ძალიან საწყენი, არ დაიშალოს, არამედ გამოიხაროდეს, უკუგდებულ იქნეს ანგარებიანი ინტერესები და პატივმოყვარე ამბიციები“.

„როგორც თვითმფრინავს სჭირდება ასაფრენი მოედანი, ასევე ახალი იდეისთვის საჭიროა მეცნიერების ზოგადი დონე, სხვაგვარად ეს იდეა არ დაიბადება, და მით უმეტეს, მისი გამოჩენის შემთხვევაში იგი ფეხს ვერ მოიკიდებს“.

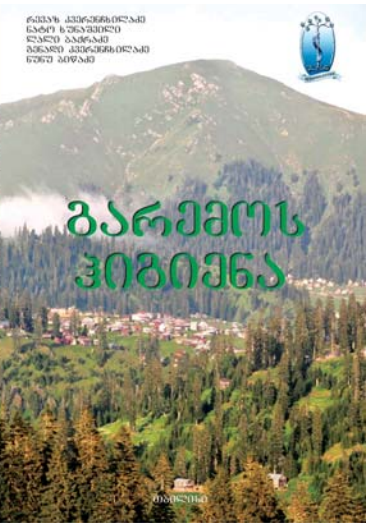
„თუ ჩემი შრომები უმეტეს შემთხვევაში აღმოჩნები არ არის, ჩემი ღრმა რწმენით, ისინი ასე თუ ისე, რაღაცა ხარისხით აფხვიერებენ ნიადაგს და შეუალამაზებენ მას შემდგომი ძიებებისთვის“.

„ბოლოს და ბოლოს - ადამიანი ცხოვრობს იმ საქმისთვის, რომელსაც ის ემსახურება და სიკეთისთვის გარშემო მყოფთათვის“.

გიორგი დანელიამ სწორედ ასე იცხოვრა. ამა წლის აპრილში შესანიშნავ მეცნიერსა და ნიჭიერ ადამიანს 95 წელი შეუსრულდებოდა.

მარინა მაყაყაშვილი (სტატია იხილეთ პეიჯზე)

ახალი სახელმძღვანელო

მოსახლეობის ჯანმრთელობის განმაპირობებელ ფაქტორთა კომპლექსში ერთ-ერთი წამყვანი ადგილი უკავია გარემოს ფაქტორების მდგომარეობას. ჯანმრთელობის ფორმირებაში მისი წილად მოდის 18-25%. ამ ფაქტორებიდან თვალნათელია, თუ რამდენად მნიშვნელოვანი აღნიშნული თვალსაზრისით, სათანადო მდგომარეობის უზრუნველყოფა მოსახლეობის ჯანმრთელობის შენარჩუნებისა და განმტკიცებისთვის, რაც მრავალნაზნაგოვანი, კომპლექსური საქმიანობის შედეგია და მოიცავს გარემოს მდგომარეობის მუდმივი კონტროლის ორგანიზაციას, ბუნებრივი რესურსების რაციონალურ გამოყენებას, უარყოფითი ანთროპოგენური ზემოქმედებისაგან გარემოს მაქსიმალურად დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებებს, საერთაშორისო თანამშრომლობას გარემოს დაცვის საკითხების გადაჭრაში და ა.შ. აღნიშნული მიმართულებით საქმიანობის კოორდინაციის ფუნქციას ასრულებს პროფილაქტიკური მედიცინის ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულება — გარემოს ჰიგიენა.

გარემოს გავანსაღებისაკენ მიმართულ ღონისძიებათა კომპლექსში მნიშვნელოვანია სამედიცინო დახმარების როლი — ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოების საქმიანობის წილად მოდის ჯანმრთელობის განმაპირობებელ ფაქტორთა 7-12%.

გარემოს ჰიგიენის სფეროში სამედიცინო საქმიანობის წარმართვაში მნიშვნელოვანია მისი პირველადი როლის — პირველადი ჯანდაცვის ორგანოების და, კერძოდ, ექთნის როლი.

საექთნო საქმიანობა წარმოადგენს ჯანმრთელობის დაცვის სფეროს მომსახურებათა მნიშვნელოვან ქვესისტემას და აუცილებელი ელემენტია ჯანდაცვის ეროვნული სისტემების პოტენციალის გაძლიერებისათვის.

ექთნის ჯანმრთელობის დაცვის სისტემაში ერთ-ერთი საკვანძო და სტრატეგიულად მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. მისი დანიშნულებაა ნებისმიერი ასაკის ინდივიდის, ოჯახების, მოსახლეობის სხვადასხვა ჯგუფის ან/და თემის ჯანმრთელობის დაცვა და დაავადებათა პროფილაქტიკა ჯანმრთელობის აღდგენა-შენარჩუნებისა და ცხოვრების ჯანსაღი ნების დანერგვის მეშვეობით. ექთანი გადამწყვეტ როლს ასრულებს ავადობისა და სიკვდილობის მინიმუმაციაზე ორიენტირებული ჯანდაცვის სისტემის ჩამოყალიბებასა და ეფექტურობის უზრუნველყოფაში.

გარემოს ჯანმრთელობისთვის უვნებელი მდგომარეობის უზრუნველყოფა რთული, მრავალსექტორული თანამშრომლობის ნაყოფია, რომელშიც მნიშვნელოვანია გარემოს ჰიგიენის სფეროს სპეციალისტთა წილი. პრობლემის გადაჭრისათვის კი აქტუალურია მათი განათლების და კვალიფიკაციის მაღალი დონე, რისთვისაც არსებითია სასწავლო პროცესის თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი სახელმძღვანელოთი უზრუნველყოფა.

სწორედ ზემოაღნიშნული პრობლემებს ეხმაურება სახელმძღ-

„სამედიცინო გავითის“ რედაქცია
 ვაჟა-ფშაველას გამზირი №33,
 ოთახი №600,
 ტ.: 254-24-64

რედაქტორი
 ლელა მუკბანიანი
 კორესპონდენტები:
 მანანა ფხალაძე
 ტ.: 555 29 98 27
 დარეჯან კომლაძე
 ტ.: 558 17 08 47
 ნატო ბოლქვაძე
 ტ.: 555 28 28 97
 ელ-ფოსტა
 newspaperstmu@gmail.com